

Fənn sillabusu

İxtisas: 6004005 "Maliyyə", 6004008-"Mühasibat"

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə

Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Vergitutma

Fənnin proqramı: (Lənkəran Dövlət Universitetinin 06.11.2025-ci il tarixli 4/138 nömrəli əmri ilə nəşr hüququ (qrif) verilmişdir).

Kodu: İPF-B16

Tədris ili: IV - 2025/2026 - Semestr: II

Tədris yükü: Cəmi: 14 saat (10 saat mühazirə, 4 saat seminar)

Tədris forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 4 kredit

Auditoriya:

II. Müəllim haqqında məlumat: Tağızadə Səriyyə Cəfər qızı, Baş müəllim

Məsləhət günləri və saati: III-V gün saat 13⁰⁰-15⁰⁰.

E-mail ünvanı: sariyyatagizade@gmail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç., 170-a

III. Təvsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. F.Ə.Məmmədov, A.F.Musayev, M.M.Sadiqov, Y.A.Kəlbəyev, Z.N.Rzayev "Vergilər və vergitutma". Dərslik. Bakı 2010
2. Aydın Kərimov "Mühasibat uçotu, vergilər". Bakı, 2012
3. F.Məmmədov "Azərbaycanın milli vergi sistemi". Bakı, 2011
4. M.Məcədov "Vergi sistemi" Dərslik. Bakı, 2013
5. Vergiyə giriş. Dərslik (2014-cü ildə edilmiş əlavə və dəyişikliklərlə). Şamaxı, 2014
- Əlavə ədəbiyyat
6. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsi. Bakı, Qanun 2014
7. Məmmədov Ə.C., Seyfullayev İ.Z. "Vergi və investisiya mühiti", Bakı, 2013, 376 səh.
8. Налоги и налогообложение : учебник для вузов / Л. Я. Маршавина [и др ... — Москва : Издательство Юрайт, 2024. — 526 с.
9. Налоги и налогообложение : учебник и практикум для вузов / Г. Б. Поляк [и др.] ; ответственные редакторы Г. Б. Поляк, Е. Е. Смирнова. — 5-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2024. — 433 с. — (Высшее образование). — ISBN 978-5- 534-16920-1. — Текст : электронный //
10. Налоги и налогообложение : учебник и практикум для вузов / Д. Г. Черник [и др.] ; под редакцией Е. А. Кировой. — 7-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2024. — 489 с. — (Высшее образование). — ISBN 978-5- 534-17599-8. — Текст : электронный //

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən İqtisadiyyata giriş və Mikroiqtisadiyyat fənlərinin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin davamlı inkişaf strategiyasına uyğun olaraq digər sahələrdə olduğu kimi, vergi sistemində də vergi qanunvericiliyinin təkmilləşdirilməsi, vergi inzibatchılığının möhkəmləndirilməsi və müasir informasiya texnologiyalarından istifadə etməklə vergi ödəyicilərinə göstərilən xidmətlərin səviyyəsinin yüksəldilməsi sahələrində davamlı, sistemli və səmərəli vergi siyasəti həyata keçirilir. Aparılan uğurlu iqtisadi, o cümlədən, vergi siyasəti ölkənin makro-iqtisadi göstəricilərində də öz əksini tapmışdır. Ölkəmizdə milli iqtisadiyyatın bazar prinsipləri əsasında inkişafı, sahibkarlıq fəaliyyətinin genişlənməsi iqtisadiyyatda vergilərin rolunu artırmışdır. Bu fənnin tədrisində məqsəd gələcək iqtisadçılara vergilər, vergilərin hesablanması qaydaları, vergilərdən azad olunma, vergi dərəcələri, vergilərə aid nəzəri və praktik məsələlərin həllinə dair biliklər öyrətməkdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16. may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla nəzərdə tutulmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrə bəliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 ballı tələbə semestr ərzində, 50 ballı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar, məşğələ və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların

maksimum miqdarı 50-dir. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal-tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir;
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal-tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal-tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal-tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal-tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması:Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Cəmi: 14 saat (10 saat müəhazirə, 4 saat seminar)

№	Keçirilən müəhazirə, seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Müh. saat	Tarix	Sem. saat	Tarix
1	2	3	4	5	6
1	Mövzu. Vergilərin yaranması, inkişafı və vergitutmanın əsasları Plan: 1. XIX-XX əsrlərdə Azərbaycanda birbaşa vergilər və onların tutulma qaydası 2. Azərbaycan Demokratik Respublikasında vergilər (1918-1920-ci illər) 3. Sovet dövründə Azərbaycanda vergilər 4. Müstəqillik dövründə Azərbaycan Respublikasında vergitutmanın inkişafı 5. Vergitutmanın ümumi və xüsusi nəzəriyyələri və onların mahiyyəti 6. Vergilər və qeyri-vergi ödənişləri, onların mahiyyəti 7. Vergitutmanın xarakterik əlamətləri 8. Vergitutmanın funksiyaları 9. Vergitutmanın prinsipləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-10]	2		2	
2	Mövzu. İqtisadi kateqoriya kimi vergilər, onların idarə edilməsi və vergitutma prosesi Plan: 1. Verginin və vergitutmanın elementləri 2. İqtisadi subyektin vergi yükü və onun təyin edilməsi 3. Vergitutmanın idarə edilməsi və vergi menecmentinin formaları 4. Vergi ödəyiciləri, onların hüquqları, vəzifələri 5. Dövlət vergi orqanları 6. Vergitutma prosesinin əsas mərhələləri 7. Vergilərin hesablanması qaydası və vergilərin ödənilməsi üsulları 8. Vergi güzəştləri 9. Azərbaycan Respublikasında vergi sistemi və vergitutmanın formaları Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-10]	2			
3	Mövzu. Vergi nəzarəti və vergi planlaşdırılması Plan: 1. Vergi yoxlamalarının növləri və vergi yoxlamasına olan tələblər və nəticələr üzrə qərarlar 2. Operativ vergi nəzarəti 3. Vergi planlaşdırmasının mahiyyəti	2			

	<p>4. Vergi planlaşdırmasının prinsipləri və üsulları</p> <p>5. Vergilərin optimallaşdırılmasının növləri və prinsipləri</p> <p>6. Beynəlxalq vergi planlaşdırılmasının əsas xüsusiyyətləri</p> <p>7. Hüquqi şəxslərin xarici-iqtisadi fəaliyyətinin təşkili formaları və onların vergi xüsusiyyətləri</p> <p>8. İkiqat vergitutmanın mahiyyəti və tənzimlənməsi üsulları</p> <p>Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-10]</p>				
4	<p>Mövzu. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi və Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi.</p> <p>Əlavə dəyər vergisi və Aksiz vergisi</p> <p>Plan:</p> <p>1. Fiziki şəxslərin gəlir vergisinin ödəyiciləri, vergitutma obyektı və dərəcəsi</p> <p>2. Mənfəət vergisinin ödəyiciləri, vergitutma obyektı və dərəcəsi</p> <p>3. Əlavə dəyər vergisi anlayışı, vergi ödəyiciləri, vergitutma obyektı</p> <p>4. ƏDV-nin dərəcəsi. Vergi tutulan dövriyyədən büdcəyə ödənilməli olan ƏDV</p> <p>5. Aksiz anlayışı. Vergi ödəyiciləri. Vergitutma obyektı</p> <p>6. Aksiz vergisindən vergi tutulan əməliyyatın məbləği və vaxtı. Aksiz vergisindən azad olmalar</p> <p>7. Aksizli malların siyahısı və vergi dərəcələri. Aksizlər üzrə hesabat dövrü və aksizlərin ödənilməsi</p> <p>Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-10]</p>	2		2	
5	<p>Mövzu: Əmlak vergisi, Torpaq vergisi, Mədən vergisi, Yol vergisi və Sadələşdirilmiş vergi</p> <p>Plan:</p> <p>1. Əmlak vergi ödəyiciləri, vergitutma obyektləri və dərəcələri</p> <p>2. Əmlak vergi güzəştləri və azad olmalar</p> <p>3. Müəssisənin əmlak vergisinin hesablanması və ödənilməsi qaydası</p> <p>4. Torpaq vergisi anlayışı, vergi ödəyiciləri, vergitutma obyektləri və dərəcələri</p> <p>5. Torpaq vergisi üzrə güzəştlər, torpaq vergisinin hesablanması və ödənilməsi qaydaları</p> <p>6. Mədən vergisi anlayışı, vergi ödəyiciləri, vergitutma obyektı və dərəcələri</p> <p>7. Yol vergisi ödəyiciləri, vergitutma obyektı, dərəcələri və tutulması qaydaları</p> <p>8. Sadələşdirilmiş verginin ödəyiciləri və vergitutma obyektı və vergi üzrə dərəcələr</p> <p>Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-10]</p>	2			
X	Cəmi:	10		4	

XI.Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Fənnin tədrisi nəticəsində tələbələr vergilərin yaranması və inkişafı tarixi, Azərbaycanda vergilərin meydana gəlməsi, vergi nəzəriyyələri haqqında yetərincə biliklərə yiyələnməli, vergi siyasəti və onun təkmilləşdirilməsi istiqamətləri, müasir vergi sisteminin xüsusiyyətləri haqqında bilməli, vergi münasibətləri iştirakçılarının hüquq və vəzifələri, məsuliyyəti, vergi işinin təşkili, vergi nəzarətinin formaları, tətbiq olunan maliyyə sanksiyaları və cərimələri, vergilərin hesablanması və uyğun büdcələrə ödənilməsi qaydaları, vergi güzəştləri və s.haqqında tam təsəvvürə malik olmalıdırlar.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Azərbaycan Demokratik Respublikasında vergilər (1918-1920-ci illər), müstəqillik dövründə Azərbaycan Respublikasında vergitutmanın inkişafı, vergitutmanın ümumi və xüsusi nəzəriyyələrini öyrənmək;
- Vergitutmanın əsas elementlərini, iqtisadi subyektdən vergi yükünü və vergi yükünün təyin edilməsi qaydalarını mənimsəmək;
- Vergitutma prosesinin əsas mərhələlərini, vergi uçotu sistemini, vergilərin hesablanması və ödənilməsi üsullarını mənimsəmək;
- Vergi planlaşdırmasının mahiyyətini, vergi planlaşdırmasının üsullarını, vergilərin optimallaşdırılmasının növləri və prinsiplərini öyrənmək;
- Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə tənzimlənən münasibətlər və vergilərin müəyyən edilməsinin, tutulmasının əsaslarını, Azərbaycan Respublikasında vergi sistemi və vergitutmanın formalarını mənimsəmək;
- Vergilərin ayrı-ayrı növlərini, vergi ödəyicilərini, vergitutma obyektini və dərəcəsinə öyrənmək.

XIII.Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollektivium sualları

--blok--

1. XIX-XX əsrlərdə Azərbaycanda birbaşa vergilər və onların tutulma qaydası
2. Vergilər və qeyri-vergi ödənişləri, onların mahiyyəti
3. Vergitutmanın xarakterik əlamətləri
4. Vergitutmanın funksiyaları

--blok--

5. Vergilərin hesablanması qaydası və vergilərin ödənilməsi üsulları
6. Azərbaycan Respublikasında vergi sistemi və vergitutmanın formaları
7. Vergi yoxlamalarının növləri və vergi yoxlamasına olan tələblər və nəticələr üzrə qərarlar

--blok--

8. Vergi planlaşdırmasının mahiyyəti
9. Fiziki şəxslərin gəlir vergisinin ödəyiciləri, vergitutma obyektı və dərəcəsi
10. Müəssisənin əmlak vergisinin hesablanması və ödənilməsi qaydası

XV. İmtahan sualları

--blok--

1. XIX-XX əsrlərdə Azərbaycanda birbaşa vergilər və onların tutulma qaydası
2. Azərbaycan Demokratik Respublikasında vergilər (1918-1920-ci illər)
3. Sovet dövründə Azərbaycanda vergilər
4. Müstəqillik dövründə Azərbaycan Respublikasında vergitutmanın inkişafı
5. Vergitutmanın ümumi və xüsusi nəzəriyyələri və onların mahiyyəti
6. Vergilər və qeyri-vergi ödənişləri, onların mahiyyəti
7. Vergitutmanın xarakterik əlamətləri
8. Vergitutmanın funksiyaları
9. Vergitutmanın prinsipləri

--blok--

10. Verginin və vergitutmanın elementləri
11. İqtisadi subyektin vergi yükü və onun təyin edilməsi
12. Vergitutmanın idarə edilməsi və vergi menecmentinin formaları
13. Vergi ödəyiciləri, onların hüquqları, vəzifələri
14. Dövlət vergi orqanları
15. Vergitutma prosesinin əsas mərhələləri
16. Vergilərin hesablanması qaydası və vergilərin ödənilməsi üsulları
17. Vergi güzəştləri
18. Azərbaycan Respublikasında vergi sistemi və vergitutmanın formaları

--blok--

19. Vergi yoxlamalarının növləri və vergi yoxlamasına olan tələblər və nəticələr üzrə qərarlar
20. Operativ vergi nəzarəti
21. Vergi planlaşdırmasının mahiyyəti
22. Vergi planlaşdırmasının prinsipləri və üsulları
23. Vergilərin optimallaşdırılmasının növləri və prinsipləri

--blok--

24. Beynəlxalq vergi planlaşdırılmasının əsas xüsusiyyətləri
25. Hüquqi şəxslərin xarici-iqtisadi fəaliyyətinin təşkili formaları və onların vergi xüsusiyyətləri
26. İkiqat vergitutmanın mahiyyəti və tənzimlənməsi üsulları
27. Fiziki şəxslərin gəlir vergisinin ödəyiciləri, vergitutma obyektı və dərəcəsi
28. Mənfəət vergisinin ödəyiciləri, vergitutma obyektı və dərəcəsi
29. Əlavə dəyər vergisi anlayışı, vergi ödəyiciləri, vergitutma obyektı

--blok--

30. Aksiz anlayışı, vergi ödəyiciləri, vergitutma obyektı
31. Müəssisənin əmlak vergisinin hesablanması və ödənilməsi qaydası
32. Torpaq vergisi anlayışı, vergi ödəyiciləri, vergitutma obyektləri və dərəcələri
33. Mədən vergisi anlayışı, vergi ödəyiciləri, vergitutma obyektı və dərəcələri
34. Yol vergisi ödəyiciləri, vergitutma obyektı, dərəcələri və tutulması qaydaları
35. Sadələşdirilmiş verginin ödəyiciləri və vergitutma obyektı və vergi üzrə dərəcələr

Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasında 26.12.2025-ci il tarixində (07 sayılı iclas protokolu) müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur

Kafedra müdiri:

205

dos. Əlixan Bədəlov

Fənn müəllimi:

Bəyqan

B/m. S. Tağızadə

Dexan

dos. Əlixan Bədəlov